

Årsmelding 2017

Stange Almenningslag

www.rasa.no

Innhold

Dagsorden	3
Virksomheten	4
Sertifisering, miljø og virksomhet i skog og utmark	11
Jakt og fiske	14
Skogsbilveger og grenser	17
Resultatregnskap	18
Balanse	19
Kontantstrømoppstilling	21
Noter til årsregnskapet	22
Avdelingsregnskap	27
Revisjonsberetning	29

Formålsparagrafen

«Formålet med disse bruksregler er å sikre en forsvarlig forvaltning og utnyttelse av allmenningen innen lovens rammer, slik at den kan opprettholdes som en fellesressurs til beste for de bruksberettigede, og dernest til beste for bosetting, næringsvirksomhet, naturmiljø og friluftsliv i bygdelaget»

Visjon for Stange Almenning

**Våre skoger styrker
landbruket**

Dagsorden

Dagsorden for årsmøtet fredag den 6. april 2018 kl. 14.00

Det åpnes for valg av representanter til styret på Tingvold, mens årsmøteforhandlingene skjer på Søndre Elton, Vestbygdvegen 298.

14.00 Årsmøtet begynner på Tingvold

1. Styreleder åpner årsmøtet på Tingvold
2. Valg på nytt almenningsstyre og ny valgkomité (stemme kan også avgis på Søndre Elton ifbm. årsmøteforhandlingene senere på dagen). (14.00 – 17.00)

18.30 Årsmøtet fortsetter på Søndre Elton Gård

3. Valg av møteleder
4. Valg av 2 bruksberettigede til å underskrive protokollen
5. Årsberetning, regnskap og revisjonsberetning
6. Orientering om planer for kommende års virksomhet
7. Fastsettelse av styrets godtgjørelse for 2018.
8. Oppnevning av revisor for neste års regnskap samt fastsettelse av revisors godtgjørelse
9. Fastsettelse av valgkomiteens godtgjørelse.
10. Behandling av eventuelle innkomne saker til årsmøtet.
(Saker som ønskes behandlet på årsmøtet må leveres skriftlig på allmenningskontoret senest 1 uke før årsmøtet)
11. Drøfting av saker som framlegges av almenningsstyret med anmodning om uttalelse fra årsmøtet.
12. Presentasjon av nye kandidater til styret. Valget fortsetter umiddelbart etter at årsmøteforhandlingene er avsluttet. Herunder også valg av valgkomite.
Valgkomiteen oppfordrer flest mulig om å avgi stemme først etter at kandidatene har fått mulighet til å presentere seg.

Etter avstemning vil det bli servert middag. Resultatet fra valget kunngjøres mot slutten av middagen.

Velkommen til årsmøte!

Årsmelding 2017

Virksomheten

Stange Almenning ligger i både Stange og Eidsvoll kommune, og utgjorde ved starten av 2017 et areal på 125.000 dekar. I løpet av året kjøpte allmenningen Holte Gård i Stange og ble dermed tilført ytterligere om lag 1100 dekar skog. Stange Almenning sorterer under kategorien «bygdeallmenning» og er derfor underlagt Lov om bygdeallmenninger av 19. juni 1992. Virksomheten omfatter skogbruk og ulike former for utmarksnæring. Som stor skogeier hviler det et tungt ansvar på både styret og administrasjonen i forhold til langsiktighet i forvaltningen av arealene. Ressursgrunnlaget skal overlates til kommende generasjoner med minst like gode forutsetninger som i dag for å stimulere til investeringer i bygdas landbruk. Styret finner denne målsettingen ivaretatt og slår fast at det er grunnlag for fortsatt drift.

Styret

Styret har i 2017 bestått av Olav Vold (styreleder), Sverre Lang-Ree (nestleder), Ola Hougsrud, Gerd Wikan, Jon To-massen og Valborg Alhaug.

Varamedlemmer: Bjarne Lang Ree, Erna Dybvig, Ove Lysgaard, Ole Gjestvang, Martin Mostue og Marit Lundby
Valgkomite: Dyre Johan Haug (leder), Erling Vold, Eli Johanne G. Enger, Dagny Austlid og Ingeborg Opsand.

Revisor: BDO A/S v/statsautorisert revisor Tom Erik Lehne.

Årsmøtet 2014 ble det besluttet å redusere styret fra sju til fem medlemmer. Nedtrappingen av antallet skulle imidlertid skje gradvis over to valgperioder. Det er årsaken til at styret siden 2016 har bestått av seks representanter. Etter valget 2018 vil styret ha det vedtatte antallet på fem medlemmer. Tilsvarende reduksjon skal også gjøres blant varamedlemmene til styret.

Årsmøtet ble gjennomført på Egerom den 08. april 2017. Årsmøtet takket av bestyrer Rune O. Brenna som har vært bestyrer for Stange Almenning siden 1994. Ny bestyrer Gaute Nøkleholm ble presentert for årsmøtet. Han tiltrådte stillingen 15. mai 2017. Det var i alt 52 som møtte. I løpet av 2017 har styret behandlet 89 saker og avholdt 7 styremøter. Det er i tillegg gjennomført flere møter i samarbeid med styret i Romedal Almenning vedrørende ansettelse av ny bestyrer, strategier og finansforvaltning

Følgende er representert i styrer og utvalg:

Hedalm Holding AS: Rune O. Brenna

Kulturutvalg: Valborg Alhaug

Mjøsli: Olav Vold og bestyrer

Landbruksrådet: Sverre Lang-Ree

Arbeidsutvalg i RASA som koordinerer og forbereder styremøter: Olav Vold, Ole Johan Klafstad og bestyrer

Interne utvalg:

Beiteutvalg/kontakt elgjakt: Gerd Wikan

Bruksrettsutvalget: Ola Hougsrud og Jørgen P. Nermo fra administrasjonen

Stikkprøvekontroll bruksrett: Lars Holth og Jørgen P. Nermo

Finansutvalg: Jon Tomassen og bestyrer

KS/AS Lindstad: Olav Vold og bestyrer

Den 9. februar var styret sammen med styret i Romedal på skogbefaring sammen med administrasjonen.

Det ble gjennomført en felles bruksrettsbefaring for alle eierne den 16. juni. Programmet inneholdt besøk ved nye Monter på Stange, Beitetakst, Friluftsanlegget på Bergsjøen, Gjødsling og foryngelse. Under utferden var det lagt flere stoppesteder i begge allmenningene. Dagen ble avsluttet med middag på Gammelsaga med omlag 160 deltakere.

Befaring. Foto: Jørn Harald

Styret har sammen med styret i Romedal, samt ordfører og representanter fra administrasjon fra Stange Kommune, besøkt Lunner Almenning for å få et innblikk i stedsutvikling. Bakgrunnen for besøket var særlig en mulig stedsutvikling rundt nye Tangen stasjon.

I tillegg har styret gjennomført befarings i skogen sammen med administrasjonen for å vurdere tilstanden. Hogstmodenhet og foryngelse ble vektlagt under befaringsen, og observasjonene i felt ble gjenstand for drøftinger rundt videre strategi for driften av skogen.

Bruksrett

2017 startet med gjennomføring av endringene i regelverket for utbetaling av ytelser som styret og administrasjonen kom frem til i 2016. Bruksrettsportalen ble stengt for å gjennomgå en oppdatering i tråd med de nye bruksrettsreglene. I mai ble portalen åpnet, slik at de bruksberettigede kunne legge inn de nødvendige opplysningene om sine eiendommer. Alle bruksberettigede skal heretter ha lagt inn opplysninger om bygninger og jordvei, før de kan søke om utbetaling av ytelser. Etter noen innkjøringsproblemer ser dette nå ut til å fungere bra. I samarbeid med Romedal Almenning er endringene evaluert og kun mindre korreksjoner er gjort.

Styret holdt et informasjonsmøte i november der alle endringene ble gjennomgått og de fremmøtte fikk anledning til å komme med sine synspunkter. Det ble også gitt en innføring i hvordan man legger inn opplysninger om bygninger og jordvei, samt hvordan man sender søknad via Portalen. Styret og administrasjonen fikk flere nyttige innspill i møtet.

Styret har hatt en løpende vurdering av bruksretter, sett i forhold til kravene for å inneha bruksrett i Stange Almenning. Lars Holth har startet gjennomgang av de bruksberettigede eiendommene som ønskes kontrollert. Kontrollen vil fortsette i 2018.

Stikkprøvekontrollen av uttakene på bruksrett har ikke avdekket avvik.

Åtte bruksretter er inndratt i 2017 og sju bruksretter fikk midlertidig inndragning i påvente av gjennomføring av endringer som de har fått i sine vedtak.

Pr. 31.12.17 var det 381 eiendommer som kunne utøve bruksrett i Stange Almenning.

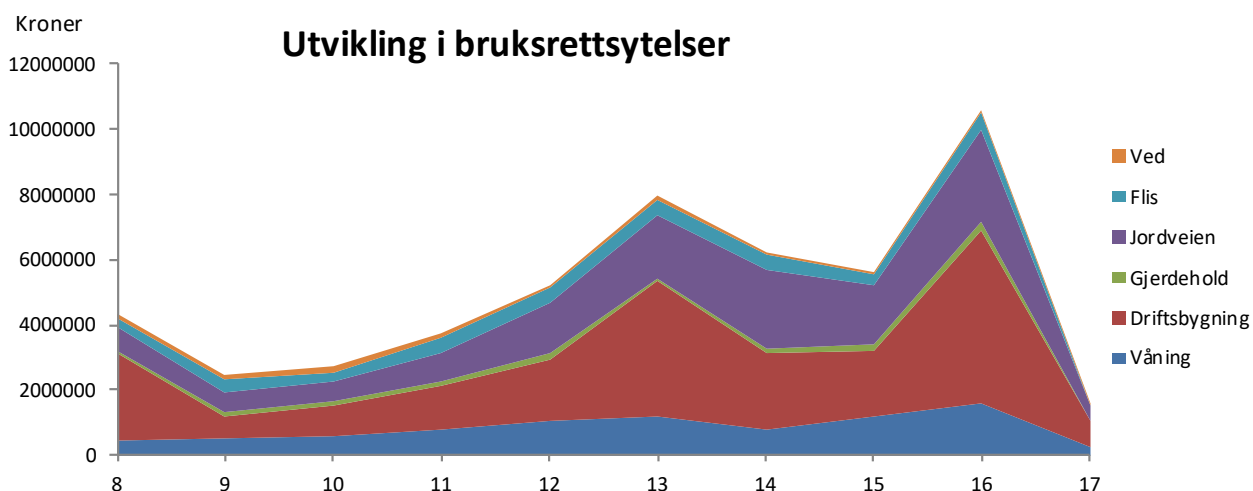
Fordeling på størrelseskategorier:

0 – 50 daa:	197
50 – 100 daa:	40
100 – 500 daa:	120
> 500 daa:	24

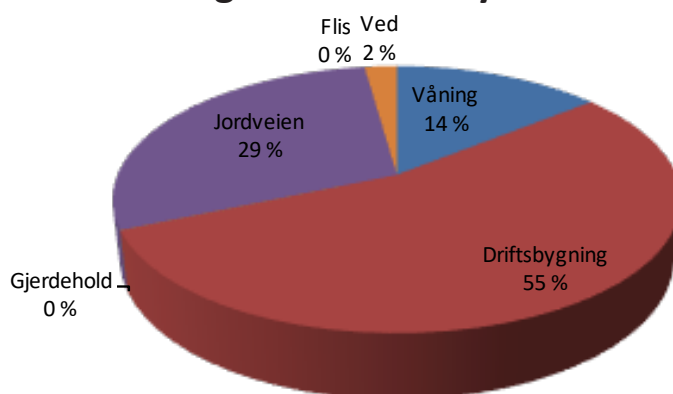
I 2016 var det et rekorduttak av bruksrett. Årsaken til dette var store investeringer i landbruket, kombinert med varsel om endringer av reglene for ytelser. Saker for 2,5 millioner ble behandlet og utbetalt etter 2016-regler i januar i 2017. Dette medførte at utbetalingene i 2017 ikke nådde opp til budsjett.

Utbetalt ytelse til de bruksberettigede er fordelt på følgende formål:

Formål	2017	2016
Nybygg våning	115 450	27 750
Reparasjon våningshus	106 870	1 588 767
Nybygg driftsbygning	711 800	4 377 498
Reparasjon driftsbygning	142 350	916 566
Gjerdehold	525	269 579
Jordveien	461 009	2 803 561
Flis til husdyr	0	568 989
Ved	34 541	57 897
Totalt	1 572 546	10 610 607

Fordeling av bruksrettsytelsene 2017

Bruksrettsuttakene er et betydelig bidrag til det aktive jordbruket i vårt område. Styret ønsker fortsatt å støtte det aktive jordbruket, og fra 01.01.2017 er det innført et system som er bedre tilpasset det nivået som driften av allmenningen kan forsvare i nærmeste framtid. I det nye regelverket har styret også gjort klare prioriteringer for å vektlegge det aktive jordbruket i bruksretten. Endringene er i hovedsak:

- Ytelser til våning gis kun til utvendig vedlikehold.
- Det gis ikke ytelser til bygg som ikke tjener jordbruksmessig formål.
- Ytelser til driftsbygninger trappes gradvis ned med størrelsen på bygget.
- Ytelser til jordvegen opprettholdes.
- Det gis til m³/m² bygd eller vedlikeholdt volum/areal i stedet for prosent av faktura. Herunder ulike satser ut fra hva som ønskes prioritert.

Ved levering av søknader om bruksrettsytelser i papirform eller på mail er gebyret på kr 300,-. Denne ordningen ble innført i 2016.

Finansforvaltning

Kapitalen i allmenningen er fordelt på de tre forvalterne SpareBank1 Østlandet, Formuesforvaltning AS og Norgesinvestor Formuesforvaltning AS. Bakgrunnen for fordelingen er å kunne måle resultatene fra de tre opp mot hverandre og samtidig redusere risiko i plasseringene. Plasseringene ble gjort i 2011 og hadde oppnådd en samlet avkastning på 34% ved siste årsskiftet. Avkastningen i 2017 isolert ble på hele 12,9%. Det har i lengre tid hersket en viss uro for at man står overfor en korreksjon i aksjemarkedet. Finansutvalget og forvalterne sørger for at plasseringene er langsiktige og med moderat eksponering for risiko.

Utvikling finans:	31.12.2017	31.12.2016	Endring i %
Pengemarked, rente, obligasjoner	14 486 806	13 328 90	8,7
Aksjer	21 732 413	18 743 116	15,9
Totalt for 2017	36 219 219	32 072 018	12,9

Beiting

Begge foto: Jørn Harald Sørli

I 2017 ble det sluppet 2203 sauer i almenningen, mot 2439 året før. Når det gjelder ammekyr med kalv og ungdyr var antallet på 507 i 2017, mot 373 i foregående år. Tallene viser altså en nedgang for sau og en oppgang for storfe på beite i allmenningen. For å vise hva beitinga betyr for bruksretten i de to allmenningene i Stange, er det utført en beregning av produksjonsverdi basert på tilvekst av kjøtt/ull og vedlikeholdsfor for disse dyrene på utmarksbeite som viser en verdi på ca 2,1 (1,6) millioner kroner.

Utviklingen i beitebrukere i Stange kommune:

	2000	2005	2010	2015	2016
Sau	49	34	28	15	14
Stofe	35	30	19	9*	13*

* Inneholder ikke de som har dyr på hjemme beite.

For å kunne utøve beiteretten må de som vil slippe dyr på beite i allmenningen være medlem av beitelag. Det er utarbeidet felles retningslinjer for utøvelsen av beite. Det er også bestemt at de som skal slippe hest i allmenningen må være medlem av et beitelag.

Tapstallene for sau i 2017 var på 224 sau/lam. Dette utgjør i snitt 10,2%, men det er store variasjoner mellom enkelt-besetninger.

Vegetasjonskartleggingen av store deler av utmarka i Stange er nå ferdig og det er tatt initiativ til utarbeidelse av en beitebruksplan som skal danne grunnlag for framtidig utnyttelse av beitet i allmenningene i Stange.

Rovdyr

Rovdyrpresset mot beitenæringen er stort og antas økende i Stange. Den store utfordringen er ulven. Tidligere år har ulvene kommet tidlig i beitesesongen og det har vært 1-2 ulver innom i sesongen. I 2017 ble dette mønsteret brutt, ved at nye ulver kom inn i området gjennom hele beitesesongen. Totalt var det registrert 6 ulike ulver i vårt område i 2017.

Styret er svært tilfreds med innsatsen fra det kommunale fellingslaget, med Geir Magnar Lillehov i spissen. For bevaring av beitemulighetene i allmenningene er denne jobben kritisk viktig, og det er grunn til å frykte at grunnlaget

for sau på beite ikke ville vært til stede uten den mer enn ti år lange perioden som laget har vært i funksjon. Av de 14 ulvene som er felt i regionen fra år 2000 og frem til i dag er hele ti av dem felt i Romedal- og Stange Almenning. Det ble felt 3 ulver i 2017. Styret har bedt administrasjonen ta et initiativ overfor Fylkesmannen med anmodning om å bedre forutsetningene for fellingslagene og derigjennom effektivisere og forsterke kontrollen. Allmenningen vil stille krav om at myndighetene bidrar til å blant annet finansiere brøyting av veger og kameraer. I dag er dette kostnader som i liten grad dekkes over offentlige bevilgninger. Styret mener dette er nødvendig for å kunne opprettholde effektive fellingslag.

Eiendomssaker

Det er tatt initiativ til en gjennomgang av ulike mindre eiendomssaker i 2017. Det er også startet opprydding i grensesaker og leieforhold. I løpet av våren 2018 vil alle seterfestene være ferdig formalisert

Industriegasjement

Stange Almenning eier sammen med Romedal Almenning selskapet KS Lindstad, som driver utleie av areal og bygninger til Optimera AS på gamle Lindstadsaga i Stange. Resultatet i KS Lindstad var i 2017 kr – 21.150,-

Industriegasjementet i Stange Almenning er samlet i Hedalm-systemet. Morselskapet heter Hedalm Holding AS, og Stange sin andel er på 6,05%.

Hovedaktiviteten i Hedalm-systemet er nå knyttet til utleie av industrieiendom på Hjellum til Moelven Byggmodul AS. Dette skjer gjennom selskapet Hedalm Eiendom AS. I tillegg eier Hedalm Holding 8% i Oplandske Bioenergi og 50% i Vik Eiendom. Resultatet etter skatt i Hedalm Holding AS ble i 2017 på kr. 186.773,-

Personalet

Det administrative samarbeidet mellom Romedal og Stange fungerer godt, og ved årsskiftet 2017 hadde allmenningene tre ansatte. Sykefraværet i bedriften i 2017 var på: 1,59%.

Allmenningenes pensjonsforpliktelser forvaltes av DNB forsikring.

Framtidsutsikter

Arbeidet med utvikling av forretningsområdet tømmer for bygningsvern, Grøntlager skog, ble videreført i et avgrenset omfang gjennom året. Administrasjonen la frem en skisse for hvordan de mente dette kunne videreutvikles. Det ble gjort vedtak om taksering av om lag 15 % av allmenningens totalareal i en første runde.

Allmenningens primære oppgave er å bistå med kapital, hovedsakelig til investeringer landbruket. Med landbrukets generelt begrensede evne til yngre investeringer i næringen er allmenningens bidrag viktig for å sikre utvikling. I de senere årene har investeringstakten vært høy, noe som har stilt svært høye krav til avkastning fra allmenningen. Optimal anvendelse av ressursgrunnlaget over tid skal alltid være den røde tråden i skogforvaltningen. Høstingen skal imidlertid ikke overstige et nivå som er langsiktig økonomisk fornuftig, iberegnet kostnader for investering i god fremtidsskog. Situasjonen i Stange Almenning er at skogen generelt er drevet intensivt over tid, i den forstand at volumer er hentet ut noe tidligere enn det som ville vært økonomisk optimalt. Dette gjør at vi står overfor en periode på fem til ti år der det må husholdes med den hogstmodne skogen, samtidig som mest mulig av sagtømmervolumene hentes ut som andel av tynningsvirke. Styret og administrasjonen har derfor lagt ned betydelig innsats gjennom 2017 for å utforme en praktikabel strategi for å opprettholde avkastningen og samtidig ivareta øvrige hensyn i skogen.

Styret tok konsekvensen av situasjonen og ba administrasjonen gjøre en omlegging av bruksretten med den hensikt å ytterligere målrettet utbetalingene mot aktivt jordbruk. På denne måten har styret innsnevret grunnlaget for utbetalinger, og samtidig bidratt til å øke den videre avkastningen av kapitalen fra skogen.

Et ytterligere ledd i styrets tiltakspakke var å intensivere gjødsling av skog for å løfte middels grove dimensjoner raske opp til økonomisk drivbare. I lys av kjensgjerningen at allmenningen på noe sikt vil kunne øke sitt hogstklare volum vesentlig, bidrar dette til å korte ned ventetiden. I tillegg har styret besluttet å intensivere foryngelsesarbeidet for å sikre at gjenveksten etter hogstene har en tetthet og kvalitet som gir en høykvalitets fremtidsskog som utnytter produksjonspotensialet fullt ut.

Tømmermarkedet svinger som andre markeder, men trenden er positiv. I Norge er det nå i flere år satt hogstrekord målt i totalvolum for landet. Det er mange drivere som påvirker denne utviklingen, men særlig hensynet til miljø og klima gir gradvis sterkere etterspørsel etter tømmer. Kravene til bærekraft ved ulike forbruksartikler blir stadig strengere, og følges opp med virkemidler som fremmer bruk av tre som materiale. Alle produkter som kan lages av olje kan også lages av tre - det er bare et kostnadsspørsmål.

Svensk skogsindustri tror på fortsatt vekst og investerer 20 milliarder kroner i ny masseforbrukende industri. Finnene investerer 27 milliarder, mens Russland investerer av et ukjent omfang. Norge investerer minimalt, men er en del av råvaretilfanget som ligger til grunn for investeringene i våre naboland. Dette burde tilsi jevnt over høyere massevirkepriser i tiden som kommer.

Det er viktig å være klar over at Stange Almenning som tømmerleverandør er en del av et internasjonalt marked. Både direkte ved mulighet for salg til svensk industri og indirekte ved at Sverige som storeksportør av trelast normalt skal påvirke prisbildet også her til lands. Med vår beliggenhet tett mot det svenske markedet er forutsetningene for jevnt høye priser gode i et spot marked. Norsk industri skal naturligvis understøttes med sikre tømmerleveranser, men må i større grad enn til nå prismessig følge det råvaremarkedet de tilhører. De volumene som leveres fra store eiendommer innebærer sikre og stabile volumer med lave enhetskostnader for innkjøp, og har for vårt vedkommende begrenset transportavstand til industri. Dette bør selv med normale markedspriser på virket gi et solid konkurransefortrinn for Norsk industri.

Allmenningens primære oppgave er å tilføre det aktive jordbruket i kommunen mest mulig utviklingskapital. Skogen er uten sidestykke den viktigste bærebjelken i verdiskapingen ved eiendommen, og selv små variasjoner i enhetskostnad eller -merverdi gjør store utslag, med de betydelige volumene som omsettes fra eiendommen. Styret mener derfor det er viktig å holde kontinuerlig fokus på både driftskostnader og tømmerpriser. Administrasjonen har fulgt opp dette ved å gjøre tiltak i organisasjonen for å effektivisere løpende oppgaver og øke presisjonen i driftsplanleggingen. Deler av arbeidsoppgavene som før ble utført av administrasjonen er delegert til våre erfarne medarbeidere, som gjennomfører de praktiske delene av planlegging og forvaltning i felt. Dette har frigjort noe tid for avdelingslederne, slik at disse i større grad kan konsentrere innsats mot kritisk viktige områder som marked, økonomi og utvikling.

Transportkostnadene fra stubbe til industritomt er avgjørende, og her kommer effektive logistikk-løsninger inn i bidet. Dette var en av årsakene til at styret valgte å kjøpe Holte Gård, samtidig som administrasjonen arbeider mot myndigheter på alle nivåer for å sikre fortsatt mulighet for opplastning av tømmer ved Sørli. Betydningen av denne muligheten er uvurderlig for alle skogeiere i området, fordi det sikrer kostnadseffektiv lang rekkevidde og dermed tilgang til et større utvalg av betalingsvillige kjøpere. Sikkerhet for pris og avsetning hviler på tilgang til langtrekkende og billige transportbærere, noe skognæringen fikk erfare under finanskrisen i 2008. Betydningen av Sørli-terminalen kan derfor ikke vektlegges nok.

Sørli er for øvrig starten på en fremtidsrettet transportåre, som vil kunne vise seg å få stor betydning for framtidig industrisatsing med basis i råvarer fra landbruket. Terminalen ligger svært gunstig til i vegnettet, slik at inntransport av råvarer og uttransport av ferdigvare kan skje over store avstander til begrensede kostnader. Strekningen inn i Sverige er også forbundet til Göteborg Havn, som er vår nærmeste containerhavn av betydning. Dette vil kunne få stor betydning for framtidig industri i kommunen, og gi muligheter for videreforedling av råvarer fra jord- og skogbruk i kommunen. Styret mener derfor at posisjoneringen allmenningene har gjort med dette kjøpet bør kunne bli utgangspunktet for en bioøkonomisk satsing i vårt område.

Jaktressursene i allmenningen er betydelige og genererer en årlig jevn inntekt. Styret er samtidig fornøyd med at jakttilbudet gjør skogshusværene interessante som utleieobjekter. Denne delen av virksomheten gir en akseptabel avkastning, samtidig som den gir kommunens innbyggere en delaktighet i allmenningen. Gode relasjoner til lokale brukere av arealene er viktig for driften av eiendommen, noe som også er bakgrunnen for at administrasjonen har opprettet et tillitsmannsapparat blant storviltjegerne for å finne omforente løsninger i spørsmål som omhandler jakten. Dette samarbeidet fungerer svært godt og har bidratt til løsninger som er forankret blant jegerne.

Vallset, den 7. mars 2018

Olav Vold
styreleder

Ola Hougsrud

Valborg Alhaug

Sverre Lang
Nestleder

Jon Tomassen

Gerd Wikan

Gaute Nøkleholm
Allmenningsbestyrer

Sertifisering, miljø og virksomhet i skog og utmark

Stange Almenning er medlem av Mjøsen Skogs FSC™ gruppe-ordning (FSC-C103764) og skogforvaltningen på eiendommen skjer i tråd med FSC Prinsipper og Kriterier. Mjøsen Skogs FSC gruppeordning er sertifisert gjennom Soil Association Woodmark.

I tillegg er Stange Almenning medlem av Mjøsen Skogs PEFC gruppe-ordning, og følger Norsk PEFC Skogstandard.

Skogens tilvekst, foryngelse og generelle tilstand

Allmenningen har egen forvaltningsplan og skogbruksplan for eiendommen. Planene inkluderer kartlegging og beskrivelse av miljø- kulturminne- og flerbrukshensyn. Planene blir revidert regelmessig.

Siste skogstakst, fra 2012, viser en beregnet tilvekst på 54 981 m³. Gjennomsnittlig hogstkvantum siste 5 årene har vært omlag 30 000 m³ / år i sluttavvirkning. Siste års avvirkning er nærmere omtalt i eget avsnitt.

Romedal Almenning og Stange Almenning har vedtatt en egen foryngelsesstrategi som er utgangspunktet for alt arbeid med foryngelse på allmenningen. Foryngelsesstrategien revideres jevnlig. Gran forynges både ved planting og naturlig foryngelse, mens furu og lauv i all hovedsak forynges naturlig.

Foryngelsen overvåkes gjennom allmenningens egne foryngelseskontroller, hvor alle foryngelsesfelter blir oppsøkt en viss tid etter hogst. I 2017 ble 660 daa kontrollert. I tillegg trekkes allmenningen hvert år ut til foryngelseskontroll i regi av kommunal skogbruksmyndighet. Generelt viser kontrollene at foryngelsen er tilfredsstillende.

Skogens tilstand vurderes generelt som stabil og tilfredsstillende.

Sammensetning og endringer i flora og fauna

Allmenningen har god statistikk over jaktutbytte, beiteforhold mv. Det har vært en stor tilbakegang i beitebruken som kan knyttes til rovdyrskader. Det har vært en tilbakegang i småviltbestanden de senere årene. Over et lengre tidsrom har det vært en tilbakegang av ROS-arter (rogn, osp, selje). Fremmede arter som rødhyll øker i utbredelse, spesielt i lavere liggende områder. Generelt vurderes likevel status for flora og fauna som stabil på eiendommen. Det vises forøvrig til egen omtale av beiteforhold, jakt og fiske.

Miljømessige og sosiale påvirkninger

Ved gjennomføring av skogbrukstiltak gjøres det en før- og etter vurdering. I dette ligger konsultasjon av aktuelle databaser for miljø og kulturminner. Biologisk rådgiver benyttes til avklaring av artsfunn og naturtype-områder. Alle driftsområder befares på barmark før drift.

Etter avsluttet skogsdrift gjennomføres sporutbedring og eventuelt grøfte rensk så fort det er praktisk mulig ut i fra føreforhold.

Allmenningen er berørt av ett verneområde, Romsetra barskogreservat (3,5 daa). Fylkesmannen er forvaltningsmyndighet for reservatet, og har ansvar for overvåkning av reservatet. Overvåkingen er ikke årlig.

Det er gjennomført miljøregistrering på eiendommen, og 7202 daa er avsatt som nøkkelbiotoper, restaureringsbiotoper og hensynsområder. Av dette kan 2176 daa skjottes etter spesiell instruks, mens 5026 daa skal være urørt.

Nøkkelbiotoper, restaureringsbiotoper og hensynsområder overvåkes av allmenningen selv. I tillegg gjennomføres det stikkprøvebaserte kontroller i regi av sertifikatholder. I 2017 hadde Stange Almenning en ekstern FSC revisjon. Allmenningen har i 2017 overvåket 12 MiS-figurer i egen regi. Alle de oppsøkte biotopene var intakte.

Allmenningen har benyttet biologisk rådgiver til å få hevet en reirbiotop og en restaureringsbiotop og erstattet det med nytt areal tiliggende nøkkelbiotop i nærheten. I tillegg er en nøkkelbiotop avgrenset på nytt med biologisk rådgiver da det var dårlig samsvar mellom kart og skog. Det er ikke avdekket skader eller andre utilsiktede forstyrrelser på verneområder, nøkkelbiotoper, restaureringsbiotoper eller hensynsområder i 2017. Allmenningen har heller ikke kjennskap til uhell eller avvik knyttet til andre kjente miljøverdier siste år.

Reirbiotoper overvåkes i samarbeid med Norsk Ornitologisk Forening (NOF) og Stange kommune. Det er ikke registrert noen negativ påvirkning på noen reirbiotop i 2017. Under driftsplanlegging er det funnet 4 nye rovfugleir. Disse er merket og lagt i register i samarbeid med NOF og Stange kommune.

Tiurleiker overvåkes i samarbeid med Stange JFF. Det ble gjennomført leikregistreringer i 2015.

Allmenningen har betydelig aktivitet knyttet til fritidsaktiviteter og friluftsliv. Skogsbilvegene er åpne for fri ferdsel store deler av året, mot betaling av bomavgift. Allmenningen har gjennom representasjon og møter jevnlig dialog med aktuelle brukergrupper. Det benyttes i stor grad lokal arbeidskraft, med unntak av noe utenlandsk arbeidskraft til skogkulturarbeid. Tømmeret blir i hovedsak foredlet på regionale sagbruk, mens massevirket i stor grad går til Sverige. Det er ikke registrert vesentlige endringer eller konflikter knyttet til sosiale forhold siste året.

Foto: Jørn Harald Sørli

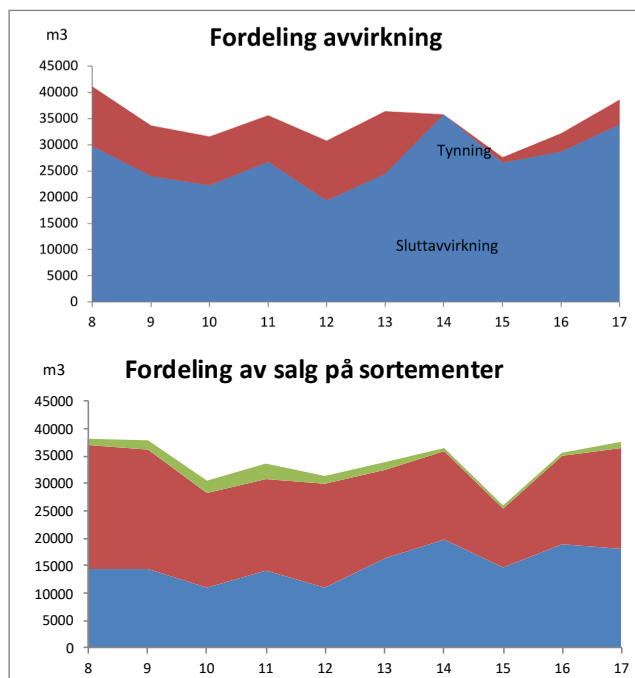
Avvirkningen

Det er avvirket 39 477 m³ i 2017. Av dette var 33 834 m³ ordinær sluttavvirkning. All avvirkning er i utgangspunktet maskinell, men det har også vært noe manuell felling til hogstmaskin i vanskelig terreng. I tillegg er det avvirket 850 m³ på vegkanthogst i Wedelskogene.

Tynning

Det ble avvirket 4 793 m³ i tynning i hkl 3 og 4. Dette utgjør 12,1% av volumet. Det er ikke benyttet rotstop eller urea i forbindelse med tynning.

Tømmerleveranser 2017	
Skurtømmer	
Gran skurtømmer	14 712 m ³
Furu skurtømmer	3 742 m ³
Sum skurtømmer	18 454 m ³
Massevirke	
Gran massevirke	15 441 m ³
Furu massevirke	1 736 m ³
Løv massevirke	1 144 m ³
Sum massevirke	18 321 m ³
Spesialvirke	
Spesialtømmer	0 m ³
Stolper	616 m ³
Sum spesialvirke	616 m ³
Annet virke	
Ved	1 265 m ³
Sum annet virke	1 265 m ³
Total leveranse	38 656 m³
Selvhogst	150 m ³
Beholdningsendring	1 021 m ³
AVVIRKNING	39 827 m³

Skogkultur

Markberedning	354 daa	(16 bestand)	
Foryngelseskontroll	660 daa	(36 bestand)	
Såing	0 daa		
Planting	1252 daa	186.700 planter	(53 bestand)
Ungskogpleie	825 daa	(29 bestand)	
Gjødsling	817 daa	(25 bestand)	

Markberedning

Tiltaket er utført på arealer som vedtatt foryngelsesstrategi legger opp til. Det er på noe plantemark med tjukk råhumus, noen gode boniteter for å verne mot gransnutebille. I tillegg på noen mindre bestand som er lagt ut til naturlig foryngelse. Markberedningen er utført av en flekkmarkbereder innleid fra Ringsaker. Tiltaket mottok statsbidrag.

Areal

Markberedning

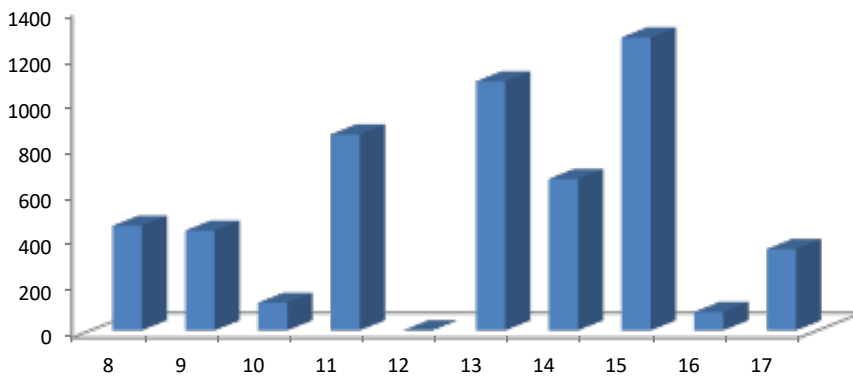

Foto: Jørn Harald Sørli.

Foryngelseskontroll

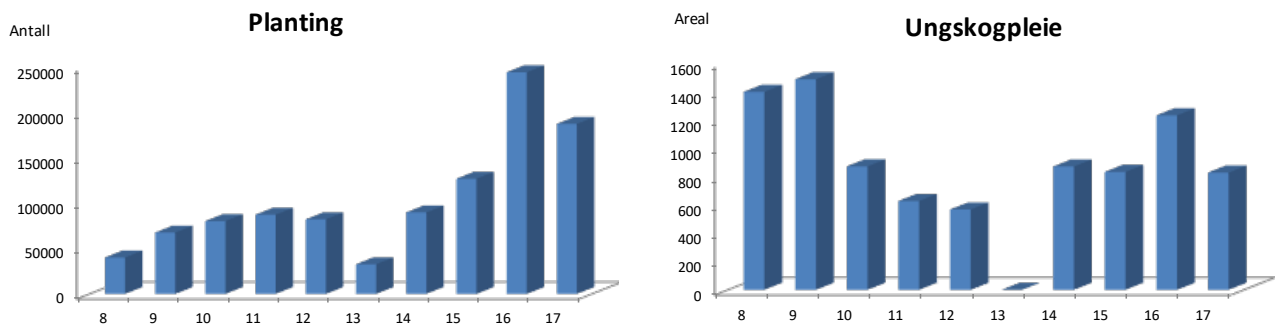
Arealer som er tilplantet eller lagt ut til naturlig foryngelse følges opp med befaringer i tråd med vedtatt strategi. All kontroll er utført med egne ansatte.

Såing

Det er ikke forynget skog ved hjelp av såing i SA i 2017

Planting

Planting er utført i tråd med ny strategi. Så vel M95 som M 60 er benyttet i plantearbeidet. Plantene er behandlet med innsektsmiddelet Merit Forest. I tillegg har vi benyttet voksbehandlede planter der faren for snutebiller virker å være større (om lag 2/3 av arealet). Arbeidet er utført med egne ansatte samt hjelp fra Elvelund Skogpleie AS og Mjøsen Skog BA.

Gjødsling

Tiltaket har blitt mere aktuelt i og med at regjeringen har vedtatt at gjødsling skal sees på som et klimatiltak. Statsbidraget er derfor hevet til 40 %. Hele det gjødslede arealet var berettiget tilskudd, og ble utført ved hjelp av helikopter.

Ungskogpleie

Arbeidet er utført med egne ansatte, innleide skoleungdommer, Mjøsen Skog BA og Elvelund Skogpleie AS. Også her er det vedtatt strategi som ligger til grunn for tiltakene i ulike bestand. Vi har mottatt statsbidrag på hele arealet.

Jakt og fiske

Elgjakt

2017 var siste året i inneværende 3-års periode. Elgbestanden er de siste årene skutt betydelig ned på grunn av skogskader, og avskytingen bærer preg av tilpasningen til et nytt likevektsnivå. Det ble bevisst lagt opp til få kuer på kvotene. Det ble også innført begrensning i uttak av større okser, som ledd i en langsiktig målsetting om å øke slaktevektene. Utdelt kvote var 47 dyr.

Jakta ga følgende resultat:

Aldersgruppe	Han	Han (2016)	Hun	Hun (2016)	Sum
Eldre dyr	7	9	1	3	17
Ungdyr	6	4	4	1	10
Kalv	9	9	9	8	18
Sum	22		23		45

Fellingsprosent: 96

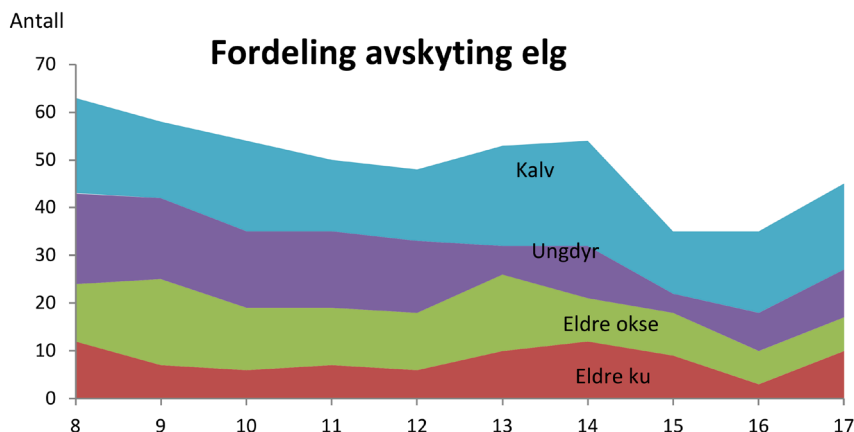
Andeler i uttak i prosent:

Ungdyr/kalv 62

Eldre ku 22

Eldre okser 16

Stange Almenning har et fortsatt et godt samarbeid med jaktlagene og kommunens viltforvaltning.

Hjortejakt

Observasjoner rundt i Stange viser at det fortsatt er en bærekraftig stamme av hjort over stadig større deler av kommunen. Årskvoten var på 16 dyr samlet for Stange kommune. Fellingsresultatet i Stange Almenning var meget bra, og resultatet ble:

Aldersgruppe	Han	Han (2016)	Hun	Hun (2016)	Sum
Eldre dyr	1	2	2	2	3
Ungdyr	2	1	2	0	4
Kalv	3	1	2	0	5
Sum	6		6		12

Totalt for hele kommunen ble det tatt ut 15 dyr (94 % felling)

Rådyrjakt

Stange Almenning har kvotefri jakt på rådyr på hovedeiendommen. En ny organisering av terrengene på allmeningsarealet har gitt en langt bedre uttelling. Wedelskogene er inndelt i enkeltvald i inneværende driftsplanperiode. Rådyrjakta har vært satt bort på 3-års kontrakter. For å komme på like år som elg- og hjortejakta fikk eksisterende jaktlag forlenget avtalen for 2017.

Nedenfor følger det samlede resultatet for alle jaktfeltene på rådyr:

Aldersgruppe	Han	Han (2016)	Hun	Hun (2016)	Sum
Eldre dyr	14	11	3	3	17
Kalv	2	3	3	2	5
Sum	16		6		22

Bever

Det ble ikke felt bever i Stange Almenning i 2016/2017.

Beverbestanden blir fulgt opp gjennom tellinger gjennomført i av Stange JFF.

Store rovdyr

Det ble ikke felt noen ulv i Stange i 2017. På naboeiendommen, Romedal Almenning ble det tatt ut 3 ulv.

Småviltjakt

Småviltjakta administreres av allmenningen. Også i 2017 startet deler av jakta (hare- og rovvilt) den 1.1.

Ordinær småviltjakt med og uten hund startet 10.9. Det har heller ikke for 2017 vært meldt om noen problemer med tidlig jaktstart med hund. Jakta gikk fram til 23/12.

Følgende fellingstall er registrert.

Art	2017	2016
Hare	49	45
Orrhane	48	31
Orrhøne	17	0
Tiur	40	22
Røy	21	1
Jerpe	0	1
Due	10	14
Rugde	8	7
Ender	2	2
Rev	37	39
Mink	0	1
Gaupe	0	0
Røyskatt	0	1
Grevling	4	8
Mår	2	1
Mårhund	1	0
Kråkefugl	46	37
Måke	0	1
Canadagås	0	1
Ekorn	0	1

Foto: Jørn Harald Sørli

Det ble solgt 201 jaktkort inkludert gjestekort og dag/helgekort. Vi registrerte en fortsatt økning i skogfuglbestanden gjennom 2017. 3 ivrige rovviltjegere hadde nok poeng til at de får gratis småviltkort for neste år.

Antall jakt dager	2017	2016
Vinter	250	252
Juli	0	5
August	17	38
September	559	451
Oktober	407	356
November	313	287
Desember	159	196
Totalt	1705	1585

2017 var første år hvor det var mulig å løse et felles jaktkort som gir jaktmuligheter også i Romedal Almenning.

Fiske

Fisket er fortsatt organisert gjennom SJFF som har innført SMS-salg av fiskekort. Salg fiskekort totalt var i 2017 på kr. 47.044,- Av dette er SMS-salget på kr. 46144,- salg ellers kr. 900,-.

Skogsbilveger og grenser

Veger

Det er ikke vært anlegg av ny veg i Stange Almenning i 2017. Det er imidlertid utført reparasjon og vedlikehold på deler av vegnettet i forbindelse med tømmerdrifter. Budalsvegen måtte rustes opp på grunn av bløt høst og tømmertransport. Ellers er det utført noe vedlikehold i forbindelse med vinterens drifter. Alle vegbommer er reparert og kontrollert i 2017. Bommene utsettes for hard slitasje, og vi har hatt noen tilfeller som kunne endt i stygge ulykker. Vegnettet i Stange Almenning framstår nå som godt vedlikeholdt.

Grenser

Det er satt i gang en fullstendig oppgang av alle Stange Almennings grenser. Det praktiske arbeidet med møter med naboer, oppgang og merking av grensene i marka med naboer utføres av oss, mens Jordskifteretten på Hamar står for den formelle prosessen og oppmåling. Dermed sikres allmenningen rettsgyldige grenser for framtida. I år er grensene rundt i Strandlykkja og Wedelskogene merket og målt opp.

Koier

2017 ble et godt år for utleie av koier. Vi hadde bare fire ledige koier i SA ved utgangen av året, mot åtte året før. Det er ekstra gledelig at 8 av 9 leietakere som hadde kontrakt med utløp 31.12.2017 valgte å skrive kontrakt på nye 5 år.

Dangelbukoia har ligget på korttidsutleie gjennom nettstedet I-Natur. Dette ble gjort for å teste markedet for korttidsutleie, som et ledd i oppfølgingen av strategisamling høsten 2016. Stange Almenning har i likhet med Romedal fått svært liten respons på denne utleieformen, og koia vil bli overført til åremålsutleie fra våren 2018.

Stange Almenning hadde ved utgangen av året hele 52 koier utleid.

Utleie arbeidskraft

Hensikten med utleie av arbeidskraft i stille perioder er å kunne opprettholde nødvendig kompetent bemanning gjennom året. Det var mindre oppdrag i 2017 enn året før, men resultat for avdelingen ble like fullt positivt.

Restaurering på Vethammaren. Foto: Bjørn Ramseth

Resultatregnskap

		2017	2016
DRIFTSINNTEKTER OG DRIFTSKOSTNADER			
Salgsinntekt tømmer		14 191 557	13 204 274
Annen inntekt		3 646 419	4 716 102
Sum driftsinntekter		17 837 976	17 920 376
Varekjøp		29 427	26 006
Lønnskostnad	Note 4	2 447 714	2 692 933
Avskrivning	Note 6	876 138	1 018 459
Annen driftskostnad	Note 4, 7	10 960 835	10 876 780
Sum driftskostnader		14 314 114	14 614 178
DRIFTSRESULTAT		3 523 862	3 306 198
Renteinntekt	Note 5, 8	1 478 439	719 463
Annen finansinntekt	Note 5	3 290 175	1 175 428
Rentekostnader	Note 5	-139 161	-96 740
Annen finanskostnad	Note 3	-57 071	-31 100
RESULTAT AV FINANSPOSTER		4 572 382	1 767 051
ORDINÆRT RESULTAT FØR SKATTEKOSTNAD		8 096 244	5 073 249
Skattekostnad på ordinært resultat	Note 11	718 000	-248 492
ORDINÆRT RESULTAT		7 378 244	5 321 741
ÅRETS RESULTAT		7 378 244	5 321 741
Opplysninger om:			
Bruksrettsytelser		-1 572 546	-10 610 608
Overført til eiendomsfond	Note 10	-4 098 770	-726 019
Overført til skogkulturfond	Note 10	-513 707	-185 283
Overført til/fra annen egenkapital	Note 10	-1 193 221	6 200 169
Sum		-7 378 244	-5 321 741

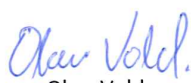
Balanse

		31.12.17	31.12.16
E I E N D E L E R			
ANLEGGSMIDLER			
Immaterielle eiendeler			
Driftsplaner	Note 6	179 780	215 736
Utsatt skattefordel	Note 11	35 000	753 000
Sum immaterielle eiendeler		214 780	968 736
Varige driftsmidler			
Fast eiendom	Note 6, 14	10 019 866	1 367 716
Anlegg	Note 6	3 582 407	3 972 096
Driftsløsøre	Note 6	56 581	66 010
Sum varige driftsmidler		13 658 854	5 405 822
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler	Note 3	7 015 992	7 073 063
Langsiktige fordringer	Note 8	9 503 013	9 069 631
Sum finansielle anleggsmidler		16 519 005	16 142 694
Sum anleggsmidler		30 392 639	22 517 252
OMLØPSMIDLER			
Varelager	Note 12	1 030 732	838 000
Fordringer			
Kundefordringer		1 124 172	1 063 244
Andre fordringer		135 011	181 724
Sum fordringer		1 259 182	1 244 968
Innestående i aksjefond og obligasjoner	Note 5	36 219 219	32 072 018
Bankinnskudd, kontanter	Note 13	521 687	960 062
Sum omløpsmidler		39 030 820	35 115 048
SUM EIENDELER		69 423 459	57 632 300

Balanse (forts.)

		31.12.17	31.12.16
EGENKAPITAL			
Opptjent egenkapital			
Skogkulturfond	Note 10	5 574 858	5 061 150
Eiendomsfond	Note 10	52 126 113	48 027 343
Annen egenkapital	Note 10	1 193 221	0
Sum egenkapital		58 894 192	53 088 493
GJELD			
Kortsiktig gjeld			
Gjeld til kredittinstitusjoner	Note 14	7 481 642	0
Leverandørgjeld		1 815 866	1 149 640
Betalbar skatt	Note 11	0	0
Skyldig offentlige avgifter		190 668	305 172
Annen kortsiktig gjeld		1 041 091	3 088 994
Sum kortsiktig gjeld		10 529 266	4 543 806
Sum gjeld		10 529 266	4 543 806
SUM GJELD OG EGENKAPITAL		69 423 459	57 632 300

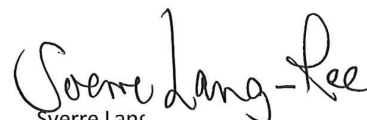
Vallset, den 7. mars 2018

Olav Vold
styreleder

Ola Hougsrud

Valborg Alhaug

Sverre Lang
Nestleder

Jon Tomassen

Gerd Wikan

Gaute Nøkleholm
Allmenningsbestyrer

Kontantstrømoppstilling

	2017	2016
KONTANTSTRØMMER FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER		
Ordinært resultat før skattekostnad	8 096 244	5 073 249
Årets betalte skatt	0	2 492
Avskrivninger	876 138	1 018 459
Urealisert /kursstap verdipapirer	-2 568 690	31 100
Endring i beholdninger	-192 732	173 449
Endring kundefordringer	-60 928	1 210 036
Endringer i leverandørgjeld	666 226	-928 853
Endring i andre poster	-2 549 076	5 312 286
Netto likv.endring fra virksomheten	4 267 181	11 892 218
KONTANTSTRØMMER FRA INVESTERINGSAKTIVITETER		
Salg av eiendom	0	0
Investeringer i varige driftsmidler	-9 093 214	-103 893
Investering i aksjer og andeler	0	0
Gevinst ved salg verdipapirer	664 414	1 159 894
Opptak av langsiktig gjeld	7 481 642	0
Påløpne renter	0	-287 686
Endring aksjefond/obligasjoner	-2 185 854	-2 634 238
Netto likv.endring fra investeringer	-3 133 012	-1 865 923
Utbetalte bruksrettsytelser	-1 572 546	-10 610 607
Netto endring i likvider gjennom året	-438 376	-584 312
Kontanter og bankinnskudd 1/1	960 062	1 544 374
Kontanter og bankinnskudd 31/12	521 686	960 062
Årets endring	-438 376	-584 312

Noter til årsregnskapet 2017

NOTE 1 - REGNSKAPSPRINSIPPER

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk for små foretak. Følgende regnskapsprinsipper er anvendt:

Aksjer og andeler

Aksjer i andre selskap er bokført til anskaffelseskost. Mottatt utbytte er i disse tilfeller ført som utbytte under finansinntekter i utbetalingsåret.

Salgsinntekter

Inntektsføring ved salg av varer skjer på leveringstidspunktet. Tjenester inntektsføres etter hvert som de leveres.

Klassifisering av balanseposter

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter normalt poster som forfaller til betaling innen ett år etter balansedagen. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmiddel/langsiktig gjeld.

Kundefordringer

Kundefordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap.

Varebeholdninger

Tømmerlager er vurdert til påløpne driftskostnader. Andre lager er verdsatt til laveste av anskaffelseskost etter FIFO-prinsippet og virkelig verdi.

Andeler i aksjefond/obligasjoner

Andeler i aksjefond, obligasjoner og andre verdipapirer som inngår i en handelsportefølje er vurdert til kursverdi pr 31.12., mens andre omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler balanseføres og avskrives over driftsmidlets levetid. Direkte vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende under driftskostnader, mens påkostninger eller forbedringer tillegges driftsmidlets kostpris og avskrives i takt med driftsmidlet. Ved endring i avskrivningsplan fordeles virkningen over gjenværende avskrivningstid ("knekkpunktmetoden").

Pensjoner

Allmenningens pensjonsforpliktelser ovenfor nåværende ansatte er dekket ved en kollektiv pensjonsforsikring. Årets innbetalte pensjonspremie og innbetaling til pensjonspremiefond er kostnadsført i resultatregnskapet.

NOTE 2 - EIERFORHOLD

Allmenningen hadde pr. 31.12.2017 381 bruksberettigede.

NOTE 3 - AKSJER OG ANDELER I ANDRE FORETAK

		Eierandel	Anskaffelses- kost	Balanseført verdi
Hedalm Holding AS	Hamar	6,05 %	3 632 413	1 492 242
Mjøsen Skog SA			504 025	523 750
Lindstad KS	Stange	45,00 %	4 500 000	4 500 000
Lindstad AS	Stange	5,00 %	500 000	500 000
Sum				7 015 992

Hedalm Holding AS eier følgende datterselskap og tilknyttede selskap:

Hedalm Eiendom AS 100 %

Aksjene i Hedalm Holding AS nedskrevet med kr 57 071 i 2017. Resultatandel for 2017 er kr 11 300. Avviket skyldes at det ikke er avlagt konsernregnskap for 2017.

NOTE 4 - LØNSKOSTNADER, ANTALL ANSATTE, GODTGJØRELSE

Lønnskostnader	2017	2016
Lønninger	2 075 244	2 278 681
Folketrygdavgift	303 885	337 266
Pensjonskostnader	3 647	10 730
Andre lønnskostnader	64 937	66 256
Sum	2 447 714	2 692 933

Gjennomsnittlig antall årsverk 3,50 4,00

Allmenningen er pliktig å ha tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon. Allmenningen har en innskuddspensjon som dekker alle ansatte.

	2017	2016
Premie til kollektiv pensjonsordning	79 564	102 938
Herav dekket av premiefond	-77 845	-94 044
Inntrukket fra medlemmene	-31 184	-37 652

Kostnadsført premie til kollektiv pensjonsordning -29 465 -28 758

Saldo på premiefondet pr. 31.12. 499 258 289 169

I tillegg er allmenningen tilknyttet AFP-ordningen. Dette omfatter 3 ansatte.

Utover dette har allmenningen ingen pensjonsforpliktelser.

Stange Almenning leier inn bestyrer fra Romedal Almenning. Stange Almenning er belastet med 43 % av hans lønn.

Ytelser til ledende personer	Almennings- bestyrer	Styre
Lønn belastet regnskapet til Stange Almenning	380 461	391 250
Pensjonsutgifter	28 431	
Annen godtgjørelse	6 806	

Revisor

Kostnadsført revisjonshonorar for 2017 utgjør kr 36 500.

I tillegg kommer honorar for andre tjenester med kr 22 800.

NOTE 5 - FINANSINNTekt, FINANSKOSTNAD OG VERDIPAPIRER

	2017	2016
Renter av bankinnskudd og andre renter	20 674	34 971
Kompensasjonsrente tømmerlager i skogen	186 959	36 161
Renter av pengeplasseringer	971 872	360 645
Beregnet rente fordring salg Sørli	298 934	287 686
Sum renteinntekt	1 478 439	719 463
Realisert kursgevinst pengeplasseringer	664 414	481 979
Urealisert gevinst pengeplasseringer	2 625 761	677 915
Annen finansinntekt	0	15 534
Sum annen finansinntekt	3 290 175	1 175 428
Urealisert tap pengeplasseringer	0	0
Sum rentekostnad	-139 161	-96 740

Beholdning av andeler i aksjefond/obligasjoner er vurdert til kursverdi pr. 31.12. og består av følgende aktivaklasser:

Pengemarked, rente og obligasjonsfond	9 833 850	9 123 614
Enkelobligasjoner	4 652 956	4 205 288
Sum rentebærende investeringer	14 486 806	13 328 902
Aksjefond	21 471 312	18 206 383
Hedgefond	0	0
Aksjer i eiendomsselskaper	261 101	536 733
Sum egenkapitalinvesteringer	21 732 413	18 743 116
Sum aksjefond, obligasjoner og andre verdipapirer	36 219 219	32 072 018

Anskaffelseskost på verdipapirene er MNOK 33,6.

NOTE 6 - VARIGE DRIFTSMIDLER

	Driftsplaner	Inventar driftsløsøre	Anlegg	Fast eiendom	Sum
Anskaffelseskost 01.01	369 165	94 298	6 733 262	2 170 975	9 367 700
Tilgang	0	0	226 237	8 866 977	9 093 214
Avgang / tilskudd	0	0	0	0	0
Anskaffelseskost 31.12.	369 165	94 298	6 959 499	11 037 952	18 460 914
Akkumulerte avskrivninger 31.12.	-189 385	-37 717	-3 377 092	-1 018 086	-4 622 280
Balanseført verdi pr. 31.12.	179 780	56 581	3 582 407	10 019 866	13 838 634
Årets avskrivninger	-35 956	-9 429	-615 926	-214 827	-876 138
Levetid	10 år	3 - 5 år	10 år	10 år	

NOTE 7 - ANNEN DRIFTSKOSTNAD

I beløpet inngår kostnader avvikning tømmer (skogsentreprenører) med kr 4.415.019 (kr 4.049.928 i 2016).

NOTE 8 - FORDRINGER MED FORFALL SENERE ENN ETT ÅR

Allmenningen solgte i 2008 grunn på Sørli for kr 35.000.000. Ved inntektsføring ble det tatt hensyn til renteeffekten ved at deler av betalingen skjer over flere år. Fordring knyttet til dette salget er pr 31.12.2017 balanseført med kr 7.944.306 etter at det er tatt hensyn til renteeffekten ved at fordringen ligger frem i tid. Årets renteffekt utgjør kr 298.934 og er inntektsført under renteinntekt i resultatregnskapet (se note 5).

Andre langsiktige fordringer består av fordring på Hedalm Holding AS etter kapitalnedsettelse i 2012. Kapitalnedsettelsen hadde en avtalt nedbetalingstid på 6 år og hovedstol på fordringen er kr 2.721.917. Det er beregnet rente i 2017, men ikke betalt avdrag på fordringen i 2017. Rest saldo på fordringen er kr . 1.558.707 pr 31.12.2017

NOTE 9 - SKOGFOND

		2017	2016
Planting	1 089 700		
Statsbidrag	-1 848	1 087 852	1 380 953
Rydding - regulering- ungskogpleie - markberedning	368 476		
Statsbidrag	-111 759	256 717	286 722
Markberedning	102 548		
Statsbidrag	0	102 548	35 900
Gjødsling	258 800		
Statsbidrag	-103 520	155 280	119 316
Sommervedlikehold veger		1 202 376	1 133 585
Forsikringspremie skog		32 348	27 513
Sum forbruk		2 837 120	2 983 989
Avsatt på årets avvirkning		1 400 268	1 290 922
Tilført renter på skogfond		513 707	185 283
Årets forbruk		-2 837 120	-2 983 989
Årets endring godskrevet/belastet drift		-923 145	-1 507 784

NOTE 10 - EGENKAPITAL

	31.12.16	Årets endring	31.12.17
Skogkulturfond	5 061 151	513 707	5 574 858
Eiendomsfond	48 027 343	4 098 770	52 126 113
Annen egenkapital	0	1 193 221	1 193 221
Sum egenkapital	53 088 494	5 805 698	58 894 192

NOTE 11 - SKATT

Årets skattekostnad fremkommer slik:	2017	2016
Betalbar skatt	0	0
Endring i utsatt skatt	718 000	-246 000
For mye/lite avsatt forrige år	0	-2 492
Årets skattekostnad	<u>718 000</u>	<u>-248 492</u>
 Grunnlag for beregning av utsatt skatt	 <u>-150 453</u>	 <u>-3 141 314</u>
 Utsatt skatt 23% / 24 %	 <u>-35 000</u>	 <u>-753 000</u>

Alle midlertidige forskjeller kan utlignes, og dette er gjennomført i beregningen av utsatt skatt.
Det er også tatt hensyn til allmenningens skatteforhold.

NOTE 12 - Varelager	2017	2016
Hyttefelt	838 000	838 000
Gruslager		
Tømmerlager	<u>192 732</u>	<u>0</u>
Sum	<u>1 030 732</u>	<u>838 000</u>

NOTE 13 - BUNDNE BANKINNSKUDD

Av allmenningens bankinnskudd er kr. 142.127 inntrukne skattetrekksmidler.

NOTE 14 - Gjeld, Pantstillelser

Gjeld som er sikret ved pant o.l	2 017	2 016
Gjeld til kredittinstitusjoner	7 481 642	0

Avdelingsregnskap

SKOGEN

Inntekter	2017	2016
Salg skur- og spesialtømmer	8 712 079	8 483 375
Salg massevirke og ved	4 105 447	3 385 277
Bonuser	1 637 289	1 596 041
Måleavgifter	-288 695	-277 112
Vegavgifter	351 756	387 884
Tilskudd	247 891	181 179
Andre inntekter	82 441	76 560
Sum inntekter	14 848 208	13 833 204

Kostnader		
Kostnader avvirkning	-5 279 306	-4 560 978
Kostnader skogkultur	-1 819 524	-2 004 070
Kostnader vegvedlikehold	-816 522	-729 259
Andre kostnader	-123 627	-127 134
Avskrivninger	-651 882	-794 203
Beholdningsendring tømmer		
Fordeling felleskostnader	-908 740	-681 720
Sum kostnader	-9 599 601	-8 897 364

Driftsresultat **5 248 608** **4 935 840**

UTMARK

Inntekter		
Inntekter jakt	748 473	566 240
Inntekter fester	379 878	369 404
Innfestningsavgift hyttefelt		
Inntekter skogshusvære	682 841	640 568
Inntektsreduksjon	-36 750	-36 750
Andre inntekter	52 444	11 022
Sum inntekter	1 826 886	1 550 484

Kostnader		
Kostnader jakt	-99 400	-110 350
Drifts-/utbyggingskostnader hyttefelt		
Kostnader fester	-31 715	-69 383
Kostnader skogshusvære	-650 535	-249 464
Andre kostnader	-214 827	-214 827
Fordeling felleskostnader	-222 211	-159 180
Sum kostnader	-1 218 688	-803 204

Driftsresultat **608 198** **747 280**

ANNEN VIRKSOMHET

Inntekter	2017	2016
Salg eksterne tjenester	409 627	926 706
Inntekter fester	6 404	13 076
Andre inntekter eiendom	191 497	349 388
Sum inntekter	607 528	1 289 170
Kostnader		
Kostnader eksterne tjenester	-278 147	-423 238
Andre kostnader eiendom	-337 239	-703 382
Fordeling felleskostnader	-530 736	-284 848
Sum kostnader	-1 146 122	-1 411 468
Driftsresultat	-538 594	-122 298

ADMINISTRASJON

Inntekter		
Bidrag fra Romedal Almenning	475 965	714 123
Andre inntekter	0	0
Sum inntekter	475 965	714 123
Kostnader		
Lønnskostnader	-857 862	-1 243 447
Styrehonorar og annen driftskostnad styret	-501 303	-681 230
Andel lønnskostnader Romedal Almenning	-1 633 770	-1 381 331
Kontorkostnader fellesadministrasjonen	-472 631	-396 085
Husleie	-96 499	-86 939
Driftskostnader egen administrasjon	-124 307	-137 244
Driftskostnader bruksrett	-245 631	-127 121
Fordeling felleskostnader	1 661 688	1 135 083
Sum kostnader	-2 270 315	-2 918 314
Driftsresultat	-1 794 350	-2 204 191

OPPSUMMERING

Inntekter		
Skogen	14 848 208	13 833 204
Utmark	1 826 886	1 550 484
Annen virksomhet	607 528	1 289 170
Administrasjonen	475 965	714 123
Sum inntekter	17 758 587	17 386 981
Kostnader		
Skogen	-9 599 601	-8 897 364
Utmark	-1 218 688	-803 204
Annen virksomhet	-1 146 122	-1 411 468
Administrasjon	-2 270 315	-2 918 314
Sum kostnader	-14 234 726	-14 030 350
Driftsresultat årets drift	3 523 861	3 356 631

Revisjonsberetning

BDO AS
Parkgata 83
Postboks 460
2304 Hamar

Uavhengig revisors beretning

Til årsmøtet i Stange Almenning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Stange Almennings årsregnskap som består av balanse per 31. desember 2017, resultatregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av allmenningens finansielle stilling per 31. desember 2017, og av dets resultater for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av allmenningen slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Annen informasjon

Ledelsen er ansvarlig for annen informasjon. Annen informasjon består av årsmelding, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke annen informasjon, og vi attesterer ikke den andre informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese annen informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom annen informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den andre informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik internkontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til allmenningens evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av allmenningens interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om allmenningens evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon om årsregnskapet. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende

hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at allmenningen ikke fortsetter driften.

- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av allmenningens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Hamar, 7. mars 2018
BDO AS

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Tom Erik Lehne'.

Tom Erik Lehne
Statsautorisert revisor

